

**АПСНЫ АХЭЫНТҚАРРА АИХАБЫРЕИ
УРЫСТӨЫЛАТӨИ АФЕДЕРАЦИЯ АИХАБЫРЕИ РЫБЖЬАРА ХЭААРА
ЗУА АЗЫТӨ ОБИЕКТҚӨА РЫХЬЧАРЕИ ХЭАРТЛА РХАРХӨАРЕИ
РУСХК АКНЫ АУСЕИЦУРАЗ**

АИҚӨЫШАХАТРА

Апсны Ахэынтқарра Аихабыреи Урыстөылатөи Афедерация Аихабыреи, аринахыс Аганқөа хөа хьзыс изауа,

хөаара зуа азытө объектқөа рхархөара иадхөало анхамөатөи егырт аусурақөеи рынагзараз аө-ганкгы рхэынтқаррақөа ринтересқөа азгөатаны мацара шакөу ишалыршахо азхатө,

аө-хэынтқарракгы рхөаақөа ахьейпну арегионқөа рсоциалтө-экономикатө җиараз хөаара зуа азытө объектқөа рцакдура азыпхьагөатө,

хөаара зуа азытө объектқөа рыхьчареи хэартла рхархөареи хықөкылатөи еинырралатөи аусмөапгөатөқөа рыла шакөу ишынагзахо еилкаауа,

хөаара зуа азытө объектқөа рхархөараз ахшыөцакылатөи аиашатөи принципқөа шьатас икацаны,

цака иану азы еикөышахатхөит:

Ахөтач 1

Абри Аикөышахатракны ахархөара змоу аилыркаарақөа цакыс ирымоуп:

«хөаара зуа азытө объектқөа» - иарбанызаалак адгьылхыхьтөи адгьылцакатөи зытө объектқөа, Апсны Ахэынтқарреи Урыстөылатөи Афедерациеи ирыбжьоу ахэынтқарратө хөаа зықөшөо мамзаргы иара иеихызцөо;

«ахөаа акны анырра» - хөаара зуа азытө объектқөа ртагылазаашьа апсахреи ауаөытөиса иусура иахылөиаауеи, зхатөтөи хыцхырта егыи Аган ахэынтқарра ацакырадгьыл акны инагзаны ма иахөтакны икоу, Аганқөа руак ахэынтқарра апсабаразы иарбанызаалак ипырхагоу ацакы змоу ахылөиааамтақөа;

«азқөа инегативу рнырра» - хөаара зуа азытө объектқөа ркөарақөа рыбгареи, аз рыцалареи, аз рхыцөареи, иалкаау адгьылцакырақөеи аобъектқөеи рызбааррахареи егырт инегативу аныррақөеи;

«хәаара зуа азытә объектқәа рыхьчара» - хәаара зуа азытә объектқәа реиқәырхарей реиғашьяқәырғыларей ирызхо аусмоағатәқәа;

«хәаара зуа азытә объектқәа рыкьашьра» - хәаара зуа азытә объектқәа рахь адгьылхыхьтәи адгьылцакәтәи зқәа рхәтабзиара пхазтазтәуа, дара рхархәара зыркьаеуа мамзаргы азацақәеи ақәарақәеи ртагылазаашья негативла ирныруа, абиологиатә ресурсқәа ргидрогеолгиатә режими ртагылазаашьеи еицәазтәуа иңырхагоу амағашьярқәеи, арадиоактивтә элементқәеи у.у.е. ралажьрей ма аеак ала ралагаларей.

Ахәтач 2

Абри Аиқәышахәтра иахықәкны икоуп хәаара зуа азытә объектқәа рыхьчарей хәартала рхархәарей аусхк акны аиёкааратә-зинтә шыаға змоу Аганқәа русеицура.

Ахәтач 3

1. Аганқәа аус еицыруейт абри Аиқәышахәтра ахәаакәа ирғагзаны, асуверентә еиқарарей, ацакырадгьыл акзарей, агәылеимабзиарей аицыфеидарей рпринципқәа шыағас икацаны.

2. Абри Аиқәышахәтра ахықәкқәа рынағзаразы Аганқәа:

аус рыдырулоит, иагынарыгзоит, хәаара зуа азытә объектқәа рхархәарей, реиғашьяқәырғыларей рыхьчарей русхкқәа ркны, изцеиқәышахәту апрокекқәеи аусмоағатәқәеи;

иеницымоақыргоит азынхамоатәи азыхьчаратәи уснағзатәқәа;

аус еицыруейт анаукатә тцаарақәа рымоағарей, азқәа рхәтабзиарей ақьашьра ахытхыртақәеи рнормативқәеи, рыхәшьара аметодқәеи рклассификацией аус рыдуларей ркны, иара убас амониторингтә программақәа аус рыдуларей, аинформациатә системақәа реицапцарей, хәаара зуа азытә объектқәа рыкьышьра апыркәкәарей хәартарала рхархәарей рзы иапхьагыло атехнологиақәа аус рыдуларей, ааглыхра азеизгаратә технологияқәеи арыцқаратә хыбрақәеи хра рыманы рхархәарей русхкқәа рыкны;

хәаара зуа азытә объектқәеи дара рыкьышьра алзыршо ахытхыртақәеи ртагылазаашья аекологиатә кәзшьазы адыррақәеи, агидрологиатәи информации, аметеорологиатәи агидрологиатәи зыпхьагәағарақәеи еимырдоит, азхытцарқәеи азқәа инегативны икарцо егырт аныррақәа рапыркәкәарей хықәкыс икацаны;

ауаажеларра адырра ырытоит хэаара зуа азытэ объекткэа рбассейнкэа рзытэ ресурскэа ртагылазаашьази ахэааеипныларатэ нырра аркыаеи, апыркэкэаареи рзы ирыдыркыло мамзаргы ипландыркуа аусмоапгатэкэа рзи;

итыртаауеит хэаара зуа азытэ объекткэа ргидрологиатэи, ргидрохимиатэи, ргидробиолгиатэи режимкэа иззеикэышахатэ амониторингтэ программакэа рыла, агидротехникатэи, азынхамоатэи, азыеизгартатэи хыбракэа ртехникатэ тагылазаашьа ишахэтоу еипш еикэдыршэоит;

хэаара зуа азытэ объекткэа ркны азхыцракэеи егырт инегативтэу азхылэиараакэеи рзы агэеанцаракэеи апыхракэеи рметодкэа аус рыдырулоит;

хэаара зуа азытэ объекткэа рыкышыра апыркэкэаареи реицхархэареи русхккэа ркны ахэынткарратэ органкэеи, атыцантэи ахаланапхгараатаратэ органкэеи аиэкааракэеи русеицура агэазыкацара карцоит;

абри Аикэышахатра анагара иазырхо атехникатэи аекономикатэи цхырааразы адунеижеларбжыаратэ еиэкааракэеи ахцатэи атэылакэеи радыцхалараз рымчкэа еидырцоит;

хэаара зуа азытэ объекткэа ргидрологиатэи (ма) ргидрохимиатэи режимкэа реицеатэра алзыршар ауа аускэеи (аусдареи) рыерыцэхьаркуеит;

азкэа инегативтэу рнырра армариареи ма апыркэкэаареи рзы аусмоапгатэкэа рыдыркылоит, азытэ ерозиаэкэагы абрахь иналацаны, иара убас хэаара зуа азытэ объекткэа рыкышыракэа рыркыаеи рапыхрей рзгы аусмоапгатэкэа рыдыркылоит.

Ахэтэч 4

1. Аганкэа имоапыргоит, Аганкэа рхэынткарракэа рзакэанцаракэа иазыцхыагэарто апроцедуракэа инарыкэыршэан хэаара зуа азытэ объекткэа анырра зыртар алшо анхамоатэи мамзаргы егырт аусуракэеи иаахакэыршан икоу ацсабара иарто анырра ахэшыра. Иаахакэыршан икоу ацсабара анырра ахэшыра акацара моапгахоит, зхэаа еипну азытэ объект азеизгартакны икоу иара убас аплотинакэеи, азеизакыртакэеи, адгылцакатэи адгылхыхтэи зкэа рзеихшарта дукэеи рыкны икоу ааглыхратэи, акытанхамоатэи егырт аобъекткэеи рганахыала.

2. Иахэтэны ианыкоу Аганкэа иеицымоапыргоит абри ахэтэч апункт акы акны иарбо аусуракэа рылцшэакэа рыхэшыракэа рекологикатэ экспертизакэа.

Ахәтәч 5

1. Аган, абарт аусмәаңгәтәкәа ирылагаанза ахәааңнытә нырра зхыләиар зылшо аусмәаңгәтәкәа рынагзара згәы итә, ус агәы иштә азы егы Аган адырра анаҗароуп. Абри аан адырра кәзцә Аган адырра знәтә Аган иаднагалар ауп атехникәтә рбагакәеи аинформациеи икәнаҗаран икоу аусмәаңгәтәкәа рхыләиакәа рыхәшьара алыршахарц.

2. Адырра зырто Аган хымз аәхәара артоит ипландыркуа аусмәаңгәтәкәа рхыләиакәа рыхәшьареи рытцаареи ралыршаразы.

3. Адырра зырто Аган адцала имәаңыргоит аконсультацәкәа ипланырку аусмәаңгәтәкәа рзы, акомпетенттә органкәеи абри Аикәышахәтәра ахәтәчкәа 10, 11 ркны иарбо хәаара зуа азытә объекткәа рыхьчареи хәартарала рхархәареи рзы иаңцә Аңсуа- Аурис комиссиеи алархәны.

4. Абри Аикәышахәтәра апункт 2 акны иарбо хымзтәи аәхәара анынцәалак ашьтахыи иара убас аконсультацәкәа рымәаңгәраани, урт рымәаңгәра ианрылага инаркны рхышәа-цышәа мызкы еихамзароуп, адырра кәзцә Аган ипланнаркуа аусмәаңгәтәкәа аерыцәхьаркроуп, абри азы аеак ала имеицәажәазар.

Ахәтәч 6

1.Хәаара зуа азытә объекткәа ртагылазаашьазы аинформация аиуреи еиуеиңшым аңсахракәа разыңхьагәәтареи хыкәкыс икацаны Аганкәа азытә хәаа аобъекткәа ртагылазаашьа амониторинг мәаңыргоит.

2. Аганкәа, рхала мамзаргыи реикәышахәтәрала хәаара зуа азытә объекткәа ртагылазаашьеи иара убас ахәаа акны икалар зылшо анырра аңыркәкәареи аркьаәреи рзы имәаңырго аусмәаңгәтәкәа хра рылазаареи ахәшьара рыртәит. Арт ахәшьаракәа реихшьалакәа ауаажәларра ркынза инагахоит.

Ахәтәч 7

Аганкәа, абри Аикәышахәтәра ахәтәч 6 акны иарбо хәаара зуа азытә объекткәа рыхьчареи рхархәареи ирыдхәало азцааракәа рзы аинформация аиура азин еикәнаршәоит ахәтәхалатә напхгәратәратә органкәеи ауаажәларреи рыкны.Ари аоыза аинформация аиура хәаакәцахоит иарбанызаалак Аган ахәынтқарра азакәантцара инакәыршәаны.

Ахәтәч 8

Ахәаатә нырра мзызс иаиуны икалар зылшо тагылазаашьак аан Аганқәа руак:

егьи Аган иаразнакы адырра анаҭоит;

ихымпадатәны ианыкало Аганқәа рыюбагы имоапыргоит икалаз аҭагылазаашьа шәарта аҭцаареи аҭиара азыпхьагәаҭареи;

егьи Аган иканаҭо азцаатәхәы ала иара иаиуеит ахәаатә нырра аҭхьыркәкәаразы ацхыраара.

Ахәтәч 9

1.Ахәаатә нырра аныкало аамтаз, иара апыхраз аныхрақәа моапнагоит Аган, зҭакырадгыл аҭны абри анырра ахыҭхырҭа ыкоу.

2.Ахәаатә нырра иахкьаз аҭхаста ахарҭәаара аҭкара моапҭахоит адунеижәларбжьаратә зинқәеи аҭхаста зауз Аган ахәынҭқарра азакәанҭцареи инарықәыршәан.

3.Абри Аиқәышахатра анагзаразы аиуристтәи ахатәхафқәеи ирыбжьарҭаз аилазарақәеи аиқәышахатрақәеи инарықәыршәан дара рхыдҭақәа рзы Аганқәа аматериалтә ҭакпхықәра рыдым.

Ахәтәч 10

Абри Аиқәышахатра анагзараз икомпетенттәу органқәоуп хәа иҭхьазоуп:

Аҭснытәи Аган аҭынтәи – аекологиеи аҭсабара ахархәареи рзы Аҭсны Ахәынҭқарратә еилакы;

Урыстәылатәи Аган аҭынтәи – Урыстәылатәи Афедерация аҭсабаратә ресурсқәеи аекологиеи рзы аминистрреи азытә ресурсқәа рзы Афедералтә агентреи.

Акомпетенттә органқәа рыҭсахраан Аганқәа дипломатиатә каналла абри азы адырра рибаҭоит.

Ахәтәч 11

1.Абри Аиқәышахатра анагзара ахықәкқәа рзы Аганқәа иапырҭоит хәаара зуа азытә объектқәа рыхьчареи хәартарала рхархәареи рзы иаҭцо Аҭсуа-Аурыс комиссия (аринахыс – Акомиссия).

2.Акомиссия аус аует Аганқәа иартаз, зинла иеикароу ацхантаәцәа ыцъа рнапхгарала.

Акомиссия аилазаара хәаақәырцоит ацхантаәцәа, Аганқәа рхатарнакра еикарара априпципқәа ирықәныкәаны.

3.Аганқәа, абри Аиқәышахатра амчра анаиу инаркны ыымз рыоныцкала, дипломатиатә канала дара дара адырра рибатоит ацхантаәцәа шартаз азы. Акомиссия ацхантаәцәа иара ахыпхьазаратә еилазаареи амилатә хәтақәеи рзы азцаарақәа еицрылацәажәан иеицрықәшахатхоит.

4.Акомиссия аилатәарақәа моацнагоит шықәсык ахь знык иеицамкәа. Акомиссия рацхьатәи аилатәара моацгахоит ацхантаәцәа шаҭоу азы адырра аныкала ашьтахь фымз ирхымгакәа.

5.Акомиссия иалшоит аусуратә гәыпқәа раццареи аекспертцәа аусура радыпхьалареи.

6.Акомиссии, аусуратә гәыпқәеи, аекспертцәеи реилатәара моацгахалоит Аганқәа рхәынтқаррақәа рцакырадгьылқәа ркны инеимда-аимданы.

7.Аилатәарақәа реиҕкаареи рымоацгареи рзы аныхрақәа ирыдгылоит издызкыло Аган. Аныхрақәа, Акомиссия аилатәарақәа рылахәрақәа ирыдхәало, ахахьы иагоит иназышьтуа Аган.

8.Акомиссии иара аусуратә гәыпқәеи ирофециалтәу бызшәаны ишьоуп аурыс бызшәа.

Ахәтац 12

Акомиссия акомпетенциахь иатцанакуеит:

абри Аиқәышахатра аусура анагзара алтцшәақәеи рыхәацшреи аусура аоординации;

хәаара зуа азытә объектқәа рхархәареи, реиташьақәыргылареи рыхьчареи рзы ахәынтқаррабжьаратә проектқәеи апрограмақәеи аус рыдулареи реиқәыршахатреи реиҕкаара, ипланырку аусмоацгатәқәа рынагзараз ихымпадатәиу афинанстә ресурсқәа радхаларагы абрахь иналацан;

иззеиқәышахатү апрограмақәеи аметодикақәеи рыла хәаара зуа азытә объектқәа ртагылазаашьа амониторинг амоацгара аиҕкаара;

азы ахатабзиара акритериқәеи арбагақәеи аус рыдулара аиҕкаара, акъашьра ахыцхыртакәа ашәкә ртагалареи рхылацшреи иара убас азы ахатабзиара аиҕтәрази уи ацхыраарази аусмоацгатәқәа рзы ажәалагалақәа рыкацара, антропогентә хьантара аитцатәрагы абрахь иналацан;

хэаара зуа азытэ объекткэа рыхьчареи рхархэареи ирыцаркуа Аганкэа рхэынтқаррақэа рнормативтэ зинтэ акткэа реиғьтэразы ажэалагалақэа аус рыдулара;

иахьатэи аамтазтэи аинформациатэ системакэа рхархэарала хэаара зуа азытэи объекткэа ртагылазаашьазы ииасуеи иоперативтэуи аинформация аимдара аиёкаара;

азхьцрақэа мамзаргы егырт инегативу ахэаатэ ныррақэа аныкало аицусмоапгатэқэа рхэаакэцара;

хэаара зуа азытэ объекткэа ртагылазаашьазы ауаапсыра аинформация рытара;

хэаара зуа азытэ объекткэа рыхьчареи рхархэареи ирыдхэало аймак зцаарақэа ртышэныртэалара ацхраара;

хэаара зуа азытэ объекткэа рыхьчареи хэартара рылан рхархэареи ирызку азцаарақэа рызбараан Аганкэа рхэынтқаррақэа егырт реиёкаарақэеи, адунеижэларбжьаратэ еиёкаарақэеи акомиссиякэеи аус рыцура, абри Аиқэышахатра ахыкэккэа рынагзара иадхэало егырт амацзурақэа рыммоапгараз арт аиёкаарақэа радыпхьаларақэагы абрахь иналацан;

хэаара зуа азытэ объекткэа рыхьчареи хэартара рыланы рхархэареи ирыцарку егырт азцаарақэа.

Ахэтат 13

Абри Аиқэышахатра ахархэареи аилкаареи ирыдхэало аймаккэа еилыргахоит Аганкэа ззеиқэышахату аусмоапгатэқэеи, аконсультациякэеи аиёцаажэарақэеи рыммоала.

Ахэтат 14

Абри Аиқэышахатра иалагалахар калоит ацсахрақэа, Аганкэа ақэышахатны.

Ахэтат 15

Абри Аиқэышахатра рылакьысуам Аганкэа егырт, адунеижэларбжьаратэи реиқэышахатрақэа ирылцуа азинкэеи ахьдцакэеи.

Ахәтәч 16

Абри Аикәышахәтәра амчра аиуеит анапы анацаоха амш инаркны, аусгыы ауеит хәы-шықәса, иаццохоит иааиуа егырт ахәышықәсақәагы, Аганқәа руак иара аусура аанкылара атахны егыи Аган аңхәтәи аәхәара антәареи иацнеиуа ахәышықәсаәхәара антәареи шықәсык-шықәсык шрыгу ыыратә формала адырра амамтәзар.

Абри Аикәышахәтәра аусура аанкылара рылакысуам абри Аикәышахәтәра ашьәтала Аганқәа реиәкаарақәа ирыбжьарцахьоу аикәышахәтәрақәа (аилазарақәа).

Имәаңгоуп ақ. Москва жьтаара 6 2011 ш. рзы, ы-екземплиаркны, аңсышәалеи урысшәалеи, атекстқәа рыюбагы еикароу амчра рымоуп.

Аңсны Ахәынтқарра
Аихабыра рзы

Урыстәылатәи Афедерация
Аихабыра рзы

